

Werken met een interieurarchitect

De inrichting en afwerking van het interieur staan volop in de belangstelling. Onze zorg voor de kwaliteit van ons dagelijks leven weerspiegelt zich in de zorg voor onze directe leefomgeving. De veranderende opvattingen over het gebruik en de inrichting van de werkplek, de aandacht voor arbeidsomstandigheden én de toenemende interesse voor de milieuaspecten van materialen maken het interieur meer en meer het terrein van de specialist.

De interieurarchitect is die specialist. Ook particulieren worden dagelijks geconfronteerd met talloze aantrekkelijke beelden in de media die de lust tot veranderen van de woonruimte opwekken. Het aanbod van materialen en attributen is echter zo groot, dat ook hier het advies van de interieurarchitect hét middel is om de mogelijkheden optimaal te benutten.

Dit boekje wil u inzicht geven in het werk en de werkwijze van de interieurarchitect. Het is bedoeld voor iedereen die beslissingen over het inrichten van de werk- of woonomgeving gaat nemen, om zo de kwaliteit van de leefomgeving zo goed mogelijk te maken.

Kees Spanjers
Oud-voorzitter BNI

Inhoud

Interieurarchitectuur

Wat is interieurarchitectuur?

- De beleving van de ruimte
- Kunstwerk of leefomgeving
- Een interieur is nooit af

Wat betekent interieurarchitectuur voor u?

- Wonen, een intieme bezigheid
- Werken, ruimtelijke ordening in een organisatie
- Verzorging, thuis in een vreemde omgeving
- Winkelen, leiden of verleid worden
- Publieke interieurs, binnen in openbare ruimte

Wat doet een interieurarchitect?

- Het programma, uw wensen vertaald
- Wetten en praktische bezwaren
- Van droom naar daad
- De uitvoering, het blijft mensenwerk
- Alle neuzen één kant op

Welke interieurarchitect past bij mij?

- Zoveel mensen zoveel wensen
- Meten is weten
- Afspraak is afspraak
- Is dit het nu?

Waarom een BNI interieurarchitect?

- Ontstaan uit een traditie
- Vakbekwaamheid en ervaring
- Voorwaarden en zekerheden

Begrippenlijst

Interieurarchitectuur

Gebruikers van gebouwen zijn we allemaal. Of het nu om onze eigen woning, onze werkomgeving of om publieke interieurs gaat. Daardoor hebben we, al dan niet bewust, voortdurend met interieurarchitectuur te maken. Speciaal ontworpen interieurs geven een meerwaarde aan de belevingswaarde en de gebruikskwaliteit van onze directe omgeving, aan ons gevoel van welbevinden en daarmee aan de kwaliteit van ons leven. Interieurarchitectuur kan een belangrijke bijdrage bieden aan de aanpasbaarheid van gebouwen in de tijd en daarmee aan de duurzaamheid van de gebouwde omgeving. Bovendien heeft het een innoverende en inspirerende invloed op werk- en communicatieprocessen. Interieurarchitectuur is een dynamisch proces, een voortdurende interactie tussen ruimte en gebruiker. Modieus of tijdloos, het kan ons uitdagen, verpozen, vermaken, verzorgen en behoeden.

Wat is interieurarchitectuur?

Interieurarchitectuur is de discipline die zich bezighoudt met de vormgeving van de leefomgeving. Daarbij gaat het, naast de praktische vertaling van gebruikswensen, vooral ook om de belevingswaarde van de ruimte voor de gebruiker.

De werkzaamheden van een interieurarchitect verschillen op belangrijke punten van die van een architect, omdat het zich richt op de relatie tussen de gebruiker en de binnenruimte. Interieurarchitecten houden zich bezig met vele aspecten van onze leefomgeving: de inrichting van woningen, kantoren, ziekenhuizen, tentoonstellingen of bijzondere projecten, zoals luchthavens. Maar er zijn ook interieurarchitecten die bijvoorbeeld meubels, unica of serieproducten vormgeven.

De gebruiks- en de belevingswaarde zijn bij het ontwerpen van evenredig belang. Interieurarchitectuur specificeert gebruiksfuncties en maakt ze geschikt voor menselijk verblijf en functioneren, op een wijze die recht doet aan menselijke affecties en beleving. Daarbij is het van belang te beseffen dat de levenscyclus van een gebouw vele gebruikers kent en daarmee voortdurend aan veranderende inzichten onderhevig is.

De beleving van de ruimte

Wie een ruimte inricht, moet kiezen uit materialen, kleuren, meubilair, verlichting etc. Maar de minder tastbare en zichtbare kwaliteiten van een interieur, zoals een logische en functionele routing en indeling, praktische eisen voor het gebruik en het onderhoud, zijn minstens zo belangrijk. Maar het allerbelangrijkste is: hoe voel je je in dat interieur? Wat ervaart iemand wanneer hij binnenkomt? Hoe wil de opdrachtgever dat degene zich voelt? Moet hij zich op zijn gemak voelen? Geïmponeerd zijn? Of moet hij zich juist zeer gewaardeerd voelen? Met name hierin ligt de meerwaarde van een interieurarchitect. Hij onderscheidt zich van elke andere discipline, doordat hij zich verplaatst in de persoon die uiteindelijk in de ruimte zal verblijven. Of het nu een bewoner, bezoeker, personeel of (potentiële) klant is.

Kunstwerk of leefomgeving

De creatieve inbreng van een ontwerper kan, naast alle praktische, fysieke en psychologische factoren, de gebruikswaarde en/of de belevingswaarde van een ruimte aanzienlijk beïnvloeden. Onconventionele oplossingen, nieuwe materialen of technieken, innovatie en kunstzinnige invloeden maken dat we een omgeving als inspirerend en bijzonder ervaren. Interieurarchitecten zijn als ontwerpers altijd op zoek naar vernieuwing en verbetering. Met inventiviteit en creativiteit ontwikkelen zij nieuwe ideeën en zoeken andere oplossingen. Dankzij hun ruimtelijk voorstellingsvermogen zijn zij in staat verrassende voorstellen te doen, zonder de primaire functie van de betreffende ruimte daarbij uit het oog te verliezen. Ontwerpen is een heel exact vak, waarbij naast creativiteit ook durf en overtuigingskracht nodig zijn. En waarbij creatieve vermogens gepaard gaan met technische kennis en inzicht. Dat vraagt van de opdrachtgever soms enig inlevingsvermogen, maar levert uiteindelijk de meerwaarde die het gebruik en de beleving van een ruimte tot een wederkerend genot maken. En was het daar niet om te doen?

Een interieur is nooit af

Een van de factoren die de waardering voor onze omgeving beïnvloedt, is tijd. Licht en donker, maar ook het wisselen van de seizoenen, heeft een groot effect op de beleving van de binnenruimte. Ook trends en mode spelen een rol. Het opzoeken van grenzen zit immers in de menselijke natuur, evenals de behoefte aan geborgenheid en vaste waarden. We worden uitgedaagd door het nieuwe, maar koesteren ook het bekende en gekende. Gewenning is een bijzondere karaktertrek; veel van wat we in eerste instantie als bevreemdend en lelijk ervaren, wordt na verloop van tijd juist gewaardeerd.

Onze eigen fysieke omstandigheden bepalen ook onze leefomgeving. Ouderdom en ongemak maakt dat we andere eisen stellen aan ruimtes. Maar veroudering valt niet alleen de mens ten deel, ook materialen verouderen en slijten. Soms levert dat een nieuwe schoonheid op, een patina dat we koesteren of zelfs willen imiteren. Tijdloze schoonheid lijkt maakbaar, maar wordt vaak bepaald door de waan van de dag.

Wat betekent interieurarchitectuur voor u?

Gebouwen hebben over het algemeen een levensduur van vele menselijke generaties. Onderwijl verandert en vernieuwt de maatschappij zich en zijn voortdurend kleine of grote aanpassingen nodig. Door middel van de inrichting kan men een ruimte naar zijn hand zetten, geschikt maken voor de functie die er gedurende de komende overzienbare periode in moet worden uitgeoefend. Een kleine verandering kan vaak al een heel nieuwe ruimtelijke ervaring tot gevolg hebben. Maar maatschappelijke invloeden kunnen ook een grote impact hebben op onze leefomgeving. Zo is het denken over de inrichting van kantoren, mede ten gevolge van de invoering van de computer en moderne communicatietechnologie, de laatste jaren sterk veranderd.

Wonen, een intieme bezigheid

De meeste mensen zijn zelf best in staat hun eigen huis zo prettig mogelijk in te richten. Al dan niet geholpen door de vele woonbladen, woonprogramma's en lifestyle rubrieken. Toch is het de moeite waard om ook voor de inrichting van uw eigen woning eens een interieurarchitect te raadplegen. Hij is inventief en creatief en beschikt over een goed ruimtelijk voorstellingsvermogen. Hierdoor ziet hij mogelijkheden waar u zelf niet opgekomen was. Een interieurarchitect luistert, kijkt, overlegt en vertaalt uw smaak en individuele woonwensen in een ontwerp waarin u zich volledig thuis voelt. En als het op veranderen of verbouwen aankomt, is hij bovendien de technicus die het hele proces overziet en coördineert.

Werken, ruimtelijke ordening in een organisatie

Een goed ingerichte ruimte stimuleert het werkplezier en geeft zelfvertrouwen. Het interieur is hét middel om ruimtelijk (een) nieuwe ordening in een organisatie aan te brengen, werkprocessen te sturen en te zorgen voor optimale functionaliteit. Een interieurarchitect is in staat een ontwerp te maken dat rekening houdt met alle behoeften en ontwikkelingen en dat uw bedrijf het gezicht geeft waarin medewerkers en klanten zich herkennen. Waarin communicatie, routing, arbeidsomstandigheden, klimaat, licht, geluid, schoonmaak, onderhoud en duurzaamheid zijn verwerkt in een totaalvisie.

Verzorging, thuis in een vreemde omgeving

Gewild of ongewild hebben we allemaal wel eens behoefte aan verzorging. Hospitality design luidt de Engelse term voor het vormgeven van gastvrijheid: van hotel tot ziekenhuis. Juist wie verzorging nodig heeft, heeft behoefte aan ondersteuning van zijn gevoel van eigenwaarde. De omgeving speelt daarbij een belangrijke rol. Een interieurarchitect kan een ruimte creëren waarin een gast of patiënt zich volledig op zijn gemak voelt. Waarin het ritme van leven en tijd niet vervaagt, maar waarin de mens wel tot rust komt. Waarin ruimte is voor zelfrespect en respect. Want verzorging moet ook een efficiënt proces zijn. Verzorgers stellen daarom hoge eisen aan de kwaliteit van de inrichting. De interieurarchitect kan die schijnbaar onverenigbare eisen samenvoegen in één ruimtelijk concept, waarin ruimte is voor sfeer en emotie en waarin efficiency en klinische eisen optimaal zijn verwerkt.

Winkelen: leiden of verleid worden

Waar vraag en aanbod bij elkaar komen, voltrekt zich een bijzondere interactie. Tussen hebben en willen zit handel. De ruimte waarin handel zich voltrekt, moet zorgvuldig worden afgestemd op dit proces. Niet alleen moet de klant in de juiste stemming gebracht worden, maar ook de producten moeten optimaal tot hun recht komen. De interieurarchitect is als geen ander in staat zo'n ruimte vorm te geven, omdat hij niet alleen het product, maar vooral ook de klant als uitgangspunt neemt. Met gebruikmaking van moderne marketing-, merchandising- en retailtechnieken weet hij een sfeer te creëren die klant en product dichter bij elkaar brengt. Presentatie, verlichting en vormgeving behoren bij uitstek tot het werkterrein van de interieurarchitect. Of het nu gaat om de dagelijkse boodschappen of om fun-shopping, de verleiding zit niet alleen in het product.

Publieke interieurs, binnen in openbare ruimte

Wachten op een vliegveld is wat anders dan wachten bij het loket van de sociale dienst. En in de openbare bibliotheek voel je je anders dan in de trouwzaal van het stadhuis. Openbare gebouwen hebben duidelijk verschillende functies. Dat kan een vermaak- (horeca), culturele (schouwburg, bibliotheek), dienstverlenende (gemeentehuis, ziekenhuis) of utilitaire functie (station) zijn. Juist in zulke anonieme omgevingen speelt de belevingswaarde voor de bezoeker een belangrijke rol. De interieurarchitect geeft dergelijke ruimtes een eigen gezicht dat past bij de functie en een belevingswaarde die aansluit bij het gevoel van de bezoeker. Hierdoor voelen mensen zich juist niet anoniem, maar aangesproken.

Wat doet een interieurarchitect?

Interieurarchitecten zijn bemiddelaars tussen de mens en zijn milieu, tussen gebruikers en hun dagelijkse omgeving. Als vormgevers van de leefomgeving creëren zij een identiteit voor de mensen voor wie zij werken. Zij ontwerpen en verzorgen de uitvoering van binnenruimten. Een interieurarchitect benadert elke opdracht, elke ruimte als een unieke situatie. Bij het ontwerpproces gaat hij systematisch en gecoördineerd te werk. Hij onderzoekt, analyseert en integreert de informatie in een creatief proces. Dat resulteert in een ontwerp voor een bruikbare en leefbare ruimte. Vervolgens communiceert hij met en coördineert alle betrokkenen. Hij zorgt ervoor dat alle voor de realisatie benodigde informatie en specificaties geproduceerd en beschikbaar worden gesteld. Dit leidt tot een eindproduct dat zowel esthetisch als functioneel voldoet aan de gebruikseisen.

Het programma, uw wensen vertaald

Een opdracht aan een interieurarchitect begint met het opstellen van een programma, waarin de eisen, wensen en doelen die de opdrachtgever heeft, worden geformuleerd. Dat kan een uitgebreid technisch document zijn, maar ook een eenvoudige opsomming van praktische en esthetische wensen. Zonodig kan de interieurarchitect samen met u zo'n programma maken, uw wensen zodanig verwoorden en vastleggen dat u zichzelf erin herkent.

Het vastleggen van zo'n programma is belangrijk, omdat daarmee het kader wordt geschapen waarmee de interieurarchitect aan het werk gaat en waarop u later zijn werk kunt beoordelen. Vooral praktische eisen en wensen, die specifiek zijn voor de betreffende opdracht, of die bijzonder zijn voor uw manier van leven of werken, zijn van belang. Ook uw esthetische wensen kunnen worden vastgelegd, net als de aanwijzingen voor wat u zeker niet wilt. Bedenk wel dat daarmee de creativiteit van de interieurarchitect wordt ingeperkt. Tenslotte is een programma ook een aanwijzing voor de te verwachten kosten; wie veel wensen heeft maar een beperkt budget, kan al in een vroeg stadium geadviseerd worden keuzes te maken.

Wetten en praktische bezwaren

Het definitieve ontwerp zal het getoetst moeten worden aan allerlei eisen en regels. Om te beginnen rijst de vraag of de functie die u in uw gebouw wilt gaan vervullen, is toegestaan. Dat moet worden getoetst aan het bestemmingsplan. Bovendien moeten gebouwen voldoen aan de technische-, veiligheids- en gezondheidseisen, die zijn vastgelegd in het Bouwbesluit. Voor kleine en grote verbouwingen is een bouwvergunning nodig. Indien de gevel moet worden aangepast, wordt de wijziging getoetst door een welstandscommissie. Als het de aanpassing een monument betreft, dan is een monumentenvergunning vereist. Gaat het om het uitoefenen van een bedrijf, dan moet bekeken worden of een milieuvergunning nodig is. En als er eerst iets gesloopt moet worden, dient er een sloopvergunning te worden aangevraagd. Ook ons aller welzijn moet voldoen aan normen. Voor veel specifieke gebouwen gelden daarom nog bijzondere inrichtingseisen en vergunningen, zoals voor gezondheidszorg, scholen en horeca. Winkels en horeca-instellingen kunnen bovendien met de Warenwet of Europese wetgeving als de HACCP (hygiëncode) te maken krijgen. In ruimten waar mensen werken gelden de eisen van de ARBO-wet, zowel voor de ruimte zelf als voor het meubilair en de outillage. En natuurlijk ziet de

overheid er op toe dat we elkaar eerlijk bejegenen. Voor grote projecten is er daarom de Europese mededingingswetgeving, die onder meer de aanbesteding van overheidsopdrachten regelt. Voor al die zaken bent u uiteindelijk als opdrachtgever zelf verantwoordelijk. Maar een interieurarchitect bezit de nodige ervaring en knowhow om u te kunnen helpen al deze zaken te regelen.

Van droom naar daad

Na het analyseren van de wensen en behoeften van de gebruiker brengt de interieurarchitect de mogelijkheden en specificaties van de (bestaande) ruimte in kaart. Als het om een nieuw te bouwen ruimte gaat, overlegt hij met de architect. Hij inventariseert welke regelgeving, normen en voorschriften van toepassing zijn. Indien nodig overlegt adviseurs en specialisten en hij coördineert hun werk.

De tijd die beschikbaar is voor het inrichtingsproces, kan van invloed zijn op de keuze van productietechnieken en toe te passen producten. Uiteraard is het beschikbare budget bepalend voor de omvang en de mogelijkheden van de inrichting. Ook de afschrijvingstermijn speelt een rol.

Al zijn bevindingen integreert de interieurarchitect met kennis, ervaring en creativiteit. Hij formuleert een schetsontwerp dat zowel functioneel als esthetisch is. Daarbij hoort ook een raming van de kosten en een presentatie of visualisatie van het concept. De opdrachtgever krijgt daardoor een duidelijk beeld van het karakter van het ontwerp. Als de opdrachtgever zich hierin kan vinden, wordt het ontwerp verder uitgewerkt. In het definitieve ontwerp krijgen alle componenten, zoals de ruimtelijke indeling en inrichting, de integratie van technische aspecten, de afwerking, de meubilering, stoffering en losse accessoires, de kleuren, de verlichting, communicatieapparatuur, de bewegwijzering, eventuele kunsttoepassing et cetera, hun plaats en vorm. Hiervan wordt een begroting gemaakt. Het geheel wordt op inzichtelijke wijze aan de opdrachtgever en zo nodig aan andere betrokken partijen gepresenteerd.

De uitvoering, het blijft mensenwerk

Als alle betrokkenen akkoord zijn met het ontwerp, begint het praktische werk. De interieurarchitect vervaardigt alle benodigde (werk-)tekeningen en omschrijft de specificaties van de niet-dragende binnenconstructies, de materialen, afwerkingen, inrichtingselementen en dergelijke. Hij integreert de technische componenten, zoals verwarming, luchtbehandeling, elektra, communicatie installaties, beveiliging in het ontwerp. Hij stelt een planning op en controleert het budget. Zo nodig werkt hij samen met managementbureaus, organisatieadviseurs, of technische adviseurs, bijvoorbeeld op het gebied van technische installaties, constructie en fysica. Hij vraagt offertes aan, of verzorgt de contractstukken voor de aanbesteding aan een aannemer, interieurbouwer of leverancier. Tenslotte adviseert de interieurarchitect de opdrachtgever over de keuze van een uitvoerende partij. Als de uitvoeringsopdracht is verleend, adviseert en vertegenwoordigt hij de opdrachtgever bij alle zaken die met de uitvoering te maken hebben. Tenslotte verzorgt hij namens de opdrachtgever de oplevering, controleert of alles volgens de specificaties is geleverd en verricht de nodige nazorg.

Alle neuzen één kant op

Mooie plannen sterven in schoonheid, als niet alle betrokkenen hetzelfde doel nastreven. Bij bouwen, verbouwen en inrichten zijn nogal wat disciplines betrokken, die allemaal hun eigen kennis en deskundigheid inbrengen. Van projectmanager tot tegelzetter, van organisatieadviseur tot stoffeerder, allemaal weten ze heel goed hoe het moet. Om al die stemmen tot één koor te vormen is iemand nodig die de directie voert en het overzicht bewaart. Dat kan de interieurarchitect zijn, als het om kleine en middelgrote projecten gaat. Hij is in staat op basis van kennis en ervaring met alle disciplines te communiceren en hij beschikt over de nodige overtuigingskracht en doorzettingsvermogen om zijn ontwerp volgens de opgestelde specificaties verwezenlijkt te krijgen. Maar ook in grotere bouwteams, die worden geleid door gespecialiseerde managers, weet hij zijn plaats. Op basis van respect voor andere visies is hij in staat compromissen te sluiten en zo nodig naar nieuwe oplossingen te zoeken. Maar als zijn verantwoordelijkheid in het geheel dat vraagt, zal hij de discussie niet uit de weg gaan.

Welke interieurarchitect past bij mij?

Stylisten, projectinrichters, architecten, ontwerpers, ruimtelijk vormgevers, decorateurs, interieurbouwers, meubelmakers, aannemers; er zijn naast de interieur- of binnenhuisarchitecten nogal wat mensen die zich met het interieur bezighouden. Als u een goed beeld heeft van wat u precies wilt, dan zijn de meesten daarvan doorgaans goed in staat uw wensen te verwezenlijken. De interieurarchitect onderscheidt zich van al die andere disciplines doordat hij zich als ontwerper richt op de directe, nabije en intensieve relatie van de mens met zijn omgeving. Hij is een generalist, die luistert, kijkt, overweegt en overlegt. Hij brengt alle verschillende disciplines samen en integreert die tot een ontwerp dat meer is dan de som der delen. Hij denkt primair als ontwerper, al neemt hij soms ook de uitvoering of de levering ter hand. Natuurlijk zijn er ook interieurarchitecten die zich hebben gespecialiseerd in een bepaald segment waarvoor specifieke kennis of ervaring nodig is, zoals winkelinrichting, of de verzorgingssector.

Zoveel mensen zoveel wensen

Het kiezen van een interieurarchitect is een belangrijke stap voor de inrichting van uw omgeving. De interieurarchitect zal u als uw raadgever door het proces loodsen, maar de eerste stap moet u zelf zetten. Hoe vindt u een interieurarchitect die bij u of uw opdracht past? Vaak wordt een keuze gemaakt op basis van ervaringen die u, of uw relaties of bekenden, met een bepaalde interieurarchitect hebben.

Als dat niet het geval is, kunt u zelf op zoek gaan. De Beroepsvereniging van Nederlandse Interieurarchitecten BNI geeft jaarlijks een bureaulijst uit, waarin aangesloten interieurarchitecten zich kort presenteren. Ook het internet is een goede informatiebron. Via de site van de BNI: www.bni.nl kunt u doorklikken naar de sites van aangesloten bureaus.

Ook www.architectenkeuze.nl biedt een zoekmogelijkheid naar (interieur-)architecten. Daarbij moet u op de hoogte zijn van het feit dat de titel interieurarchitect in Nederland wettelijk beschermd is. Alle BNI interieurarchitecten zijn ingeschreven in het wettelijk register. Of iemand die niet bij de BNI is aangesloten gerechtigd is zich interieurarchitect te noemen, kunt u nagaan bij de Stichting Bureau Architectenregister in Den Haag, tel. 070-3467020.

Komt u er met deze mogelijkheden er nog niet uit, dan kan de BNI u verder helpen. De vereniging heeft een speciale commissie, die u onafhankelijk adviseert bij de keuze van een interieurarchitect voor uw specifieke opdracht, tel. 020-4233233.

Metten is weten

U kunt een interieurarchitect bijvoorbeeld selecteren op regio, of op ervaring in een bepaald soort opdrachten. Heeft u een aantal kandidaten geselecteerd, dan kunt u documentatie of een lijst van referentieprojecten van deze interieurarchitecten opvragen. Daarmee kunt u zich een beeld vormen van hun ontwerpopvatting. Als er nog een of twee kandidaten over zijn, dan is een vrijblijvend gesprek met hen mogelijk. Het is van belang te weten of het 'klikt'. Er moet immers een vertrouwensrelatie ontstaan. Voor grotere projecten kunt u meerdere interieurarchitecten een presentatie laten maken, waarbij zij hun visie op de specifieke opdracht geven aan de hand van door u verstrekte informatie. Zo'n visiepresentatie vergt nogal wat tijd en inzet van de betrokkenen. Het is dan ook

reëel dat daar een vergoeding tegenover staat. Voor informatie over het organiseren van visiepresentaties, meervoudige opdrachten of prijsvragen kunt u terecht bij de BNI of bij Architectuur Lokaal, tel. 020-5304000.

Afspraak is afspraak

Als u een keuze heeft gemaakt en een opdracht gaat verlenen, is het verstandig vooraf een aantal zaken vast te leggen. De interieurarchitect zal zich een beeld moeten vormen van de opdracht. Indien u al een programma heeft, dan kan hij aan de hand daarvan een voorstel doen voor een plan van aanpak en een daarbij passend honorarium. Weet u nog niet precies wat u wilt, dan kunt u samen met de interieurarchitect zo'n programma maken. Ook over dat deel van het traject is het verstandig afspraken te maken, bijvoorbeeld over tijdsduur en uurtarief. Als een interieurarchitect voor u aan het werk gaat, dat wil zeggen gaat ontwerpen, zal hij daarvoor een redelijk honorarium bedingen. Naast zijn kennis, ervaring en creativiteit investeert hij vooral tijd in uw opdracht. Hij zal zijn best doen die zo adequaat mogelijk te besteden. Veel interieurarchitecten zijn onafhankelijke adviseurs, die geen binding hebben met leveranciers of uitvoerende partijen. Ook als u werkt met een interieurarchitect die ook als leverancier of uitvoerder optreedt, is het verstandig over de ontwerpopdracht aparte honorariumafspraken te maken, zodat u vrij bent voor de realisatie eventueel een andere partij in te schakelen.

Is dit het nu?

Het komt vaak voor dat zich tijdens het bouw- of inrichtingsproces gewijzigde inzichten of tegenvallers voordoen. Ook kan het gebeuren dat bepaalde onderdelen toch anders uitpakken dan u zich dat had voorgesteld. Dat noopt dan tot bezinning. Het vereist een flexibele opstelling van alle betrokkenen. Bedenk dat een nog niet volledig ingerichte of afgebouwde ruimte een totaal andere indruk kan maken dan wanneer deze is aangekleed en ingericht. De interieurarchitect zal altijd bereid zijn bepaalde aspecten te heroverwegen, of andere oplossingen te zoeken. Maar hij zal daarbij voortdurend het totaalbeeld van het beoogde eindresultaat bewaken. Hij is immers de esthetisch coördinator, die de gewenste sfeer en kwaliteit als leidraad ziet voor alle beslissingen.

Waarom een BNI interieurarchitect?

De BNI is de Beroepsvereniging van Nederlandse Interieurarchitecten. Het doel van de vereniging is het bevorderen van de interieurarchitectuur in de breedste zin. De BNI ondersteunt interieurarchitecten bij hun beroepsuitoefening. Ook voor opdrachtgevers is de BNI van belang. Het heeft veel voordelen om met een BNI interieurarchitect te werken. De BNI kan opdrachtgevers helpen bij de keuze van een interieurarchitect en bij de BNI kunt u terecht met vragen over alles wat met het inschakelen van een interieurarchitect te maken heeft.

Ontstaan uit een traditie

De Beroepsvereniging van Nederlandse Interieurarchitecten BNI heeft een voorgeschiedenis die teruggaat tot de oprichting van de Vereniging van Beoefenaars der Gebonden Kunsten GKf, kort na de Tweede Wereldoorlog. De interieurarchitecten vormden hierin een vakgroep. In 1968 kwam een volledige afscheiding tot stand tussen de verschillende vakgroepen, wat leidde tot het oprichten van een zelfstandige vereniging van interieurarchitecten. In de eerste jaren behield de nieuwe vereniging de initialen GKf. Een soortgelijke ontwikkeling maakte de Werkgroep Binnenhuis Architecten, een onderdeel van Arti et Industriae door. Ook deze WBA werd, eveneens in 1968, een zelfstandige vereniging. Toenemende samenwerking leidde in de loop van 1974 tot het besluit dat met ingang van 1975 gerealiseerd werd: één vereniging van interieurarchitecten in Nederland, de BNI.

Vakbekwaamheid en ervaring

Alle praktiserende leden van de BNI zijn ingeschreven in het wettelijke register van interieurarchitecten. Dat betekent dat ze voldoen aan de opleidingseisen die de Wet op de Architectentitel stelt. Deze opleidingseisen zijn ook in Europees verband vastgelegd. Daarnaast moeten BNI-leden over tenminste drie jaar praktijkervaring beschikken. BNI-leden hebben afspraken gemaakt over de wijze waarop ze hun vak uitoefenen. Die afspraken zijn vastgelegd in de Gedragsregels. Alle leden moeten de Gedragsregels respecteren. Hierin is bepaald hoe de leden beroepsmatig handelen en zich tegenover de samenleving, hun opdrachtgevers en hun collega's gedragen. Naleving van de Gedragsregels wordt gecontroleerd door een Eerraad, die wordt voorgezeten door een onafhankelijk jurist.

Interieurarchitecten die lid zijn van de BNI houden hun deskundigheid en vakbekwaamheid op peil. De vereniging zorgt er voor dat er voor de leden informatie beschikbaar is over nieuwe ontwikkelingen in het vak, laat opleidingen en cursussen verzorgen en stelt handleidingen en richtlijnen op. Een aantal werkgroepen van BNI-leden houdt zich diepgaand bezig met diverse aspecten van het vakgebied en zij informeren collega's daarover.

Als een opdrachtgever vindt dat een interieurarchitect zich niet aan de afspraken houdt, kan hij terecht bij een commissie van bemiddeling. Deze commissie wordt gevormd door BNI-leden. Als bemiddeling niet tot resultaat leidt, kunnen partijen zich wenden tot de Stichting Arbitrage Instituut voor de Bouwkunst, waar terzake kundige arbiters de zaak in behandeling nemen.

Voorwaarden en zekerheden

BNI-interieurarchitecten behartigen de belangen van hun opdrachtgevers naar beste weten en kunnen en staan hen als deskundige en adviseur terzijde. Als u met een interieurarchitect die lid is van de BNI in zee gaat, wordt een overeenkomst gesloten op basis van de Basis Voorwaarden 2000 BNI (BV 2000), of de Standaardvoorwaarden voor de Rechtsverhouding Opdrachtgever-Architect (SR 1997). In de BV 2000 zijn uniforme uitgangspunten en voorwaarden vastgelegd voor de totstandkoming van een opdracht aan een interieurarchitect. De SR 1997 zijn uitgebreider en worden ook door BNA architecten gehanteerd. In beide regelingen is onder meer aangegeven hoe een opdracht tot stand komt en over welke onderwerpen afspraken moeten worden gemaakt. Opdrachtgevers weten daardoor wat ze van hun interieurarchitect mogen verwachten en tegen welke voorwaarden. Is een opdracht op basis van BV 2000 of SR 1997 tot stand gekomen, dan houdt dat mede in dat de interieurarchitect zich verplicht verzekerd heeft tegen de gevolgen van beroepsaansprakelijkheid. Mocht er dus ondanks alle waarborgen en voorzorgen iets mis gaan, dan betekent dat dat de opdrachtgever erop kan vertrouwen dat onverhoopte schade door de verzekering wordt gedekt.

Begrippenlijst

Gebruikswaarde

De praktische kwaliteit van een interieur. Het samenspel van technische en praktische eisen, die het gebruiken van een ruimte voor het doel waarvoor deze bedoeld is, mogelijk maakt.

Belevingswaarde

Ervarings- of gevoelskwaliteit. De bijdrage van de omgeving aan de psychische gesteldheid van de mens. De invloed van visuele en tastbare omgevingsfactoren op het menselijk functioneren.

Programma van Eisen

Een geordende verzameling van gegevens die de huisvestingsbehoefte weergeven, op basis waarvan het ontwerp voor verbouwing of nieuwbouw wordt gemaakt en getoetst en het project wordt uitgevoerd totdat het bestek wordt gevolgd (NVN 2658).

Schetsontwerp of voorlopig ontwerp

Tekening of verbeelding van het ontwerp, zodanig dat een indruk van de hoofdlijnen en het karakter ervan kan worden verkregen.

Definitief ontwerp

Uitwerking van het ontwerp, met ruimtelijke en architectonische bepaling, integratie van inrichtingsmiddelen, bouwkundige en installatietechnische voorzieningen, materialisering en dimensionering, en detaillering voorzover bepalend.

Bestek

Administratieve en technische omschrijving van het werk, dat samen met de tekeningen de basis vormt voor het vastleggen van een uitvoerings- of leveringsopdracht en/of de aanbesteding daarvan.

Constructeur

Ontwerper van (bouwkundige-) constructies. Verantwoordelijke voor de stabiliteit van een bouwwerk en de statische berekening daarvan.

Honorarium

'Geldelijke vergoeding voor geestesarbeid' (Dikke van Dale). Vergoeding voor de werkzaamheden van de interieurarchitect.

SR 1997

Standaardvoorwaarden en Rechtsverhouding Opdrachtgever - Architect 1997, uitgegeven door de BNA, waarin opgenomen algemene bepalingen, omschrijving van de werkzaamheden en financiële bepalingen ten behoeve van de contractvorming tussen opdrachtgever en (interieur-)architect.

BV 2000

Basis Voorwaarden 2000, uitgegeven door de BNI. In de BV 2000 zijn de basisvoorwaarden vastgelegd voor een opdracht aan een interieurarchitect.

BNA

Koninklijke Maatschappij tot Bevordering der Bouwkunst Bond van Nederlandse Architecten.

BNO

Beroepsvereniging Nederlandse Ontwerpers.

Wet op de Architectentitel

Wet uit 1988, waardoor het voeren van de titel architect, interieurarchitect, stedenbouwkundige of tuin- en landschapsarchitect is voorbehouden aan hen die voldoen aan de in de wet gestelde opleidingseisen en zijn ingeschreven in het architectenregister.

Bouwbesluit

Koninklijk Besluit, waarin technische voorschriften omtrent het bouwen van bouwwerken en de staat van bestaande bouwwerken.

Arbo-wet

Verzamelnaam voor de wetgeving op het gebied van arbeidsomstandigheden, omvattende verplichtingen van werkgevers met betrekking tot gezondheid en veiligheid op de werkplek.

HACCP

'Hazard Analysis Critical Control Points', uitwerking van de Warenwet 1995. Hygiënecode voor bedrijven die eet- en drinkwaren bereiden, verwerken, vervoeren of behandelen.